



Najbrži odgovor na katastrofe

Uz profesionalni nadzor i upravljanje mađarskog Ministarstva unutarnjih poslova, Glavne državne uprave za glavni državni inspektorat civilne zaštite za upravljanje katastrofama, 1. siječnja 2016. godine pokrenut je projekt za upravljanje u katastrofama u trajanju od 18 mjeseci. Projekt pod nazivom Pomoć za urbane vode Europske unije (EUUrban Water Aid, EUWA) raspolaže s ukupnim proračunom od 644 tisuća eura s namjerom da omogući najbržu moguću reakciju u slučajevima katastrofa uzrokovanim poplavama




1. radionica – Temelj suradnje modula EU za civilnu zaštitu u hitnim slučajevima

Radne su skupine neovisno razmatrale i raspravljale iste probleme na temelju različitih aspekata. Nakon što su određene radne skupine, predstavljen je trenutačan način suradnje nadležnih tijela upravljanja katastrofama i neprofesionalnih aktera, a radne su skupine provele utvrđivanje intermodularnih mogućnosti unutar okvira Mehanizma Zajednice za civilnu zaštitu.

[Peter Jackovics i Arpad Keresztesy]

Uz profesionalni nadzor i upravljanje mađarskog Ministarstva unutarnjih poslova, Glavne državne uprave za glavni državni inspektorat civilne zaštite za upravljanje katastrofama, 1. siječnja 2016. godine pokrenut je projekt za upravljanje u katastrofama u trajanju od 18 mjeseci.

Zajednička molba mađarske Glavne uprave za upravljanje katastrofama, Gradskog vodovoda Budimpešte, Vodovoda i kanalizacije Beograda, Državne uprave za zaštitu i spašavanje Republike Hrvatske i Snaga za spašavanje i zaštitu od požara Republike Slovačke uspješno je podnesena, te je odobrena izravna potpora

 **EUUrban Water Aid Project** | **CRG HUN 2016** | **SRB SVK 2017** | SWOT analiza kapaciteta modula za civilnu zaštitu, Ishodi 2. radionice, kreirao: Ltc Laszlo Gyenge

SWOT analiza kapaciteta modula

Pomoć pri ostvarenju ciljeva

Zapreke pri ostvarenju ciljeva

Unutarnji čimbenici

- Snage**
- Suvremena oprema
 - Iskusno osoblje
 - Motivacija za pomoć

- Slabosti**
- Neobučeno osoblje
 - Različite metode rada
 - Nepostojanje zajedničkog jezika

Vanjski čimbenici

- Prilike**
- Neposredne alokacije
 - Međunarodni sporazumi
 - Podrška zemlje domaćina

- Prijetnje**
- Lokalne prijetnje
 - Problemi s proračunom
 - Manjak informacija

 With the support of the European Commission - European Union - Neutributaran Aid and Civil Protection

Europske unije [1]. U okviru 18-mjesečnog okvira 18-jesečnog javnog natječaja pod nazivom Pomoć za urbane vode Europske unije (EUWA) koji financira Europska unija sudionici će provesti slo-

ženu terensku vježbu pročišćavanja urbanih voda i spašavanja od poplave na rijeci Tisi. Osim Gradskog vodovoda Budimpešte i organizacija za upravljanje katastrofama četiriju zemalja, u provedbi programa

uzrokovane poplavama



Prva radionica u Budimpešti

Foto: David Valkó, BWW

sudjeluje i mađarski Crveni križ, s ukupnim proračunom od 644 tisuća eura [2].

Organizacija projekta – ustanovljena uz pomoć agencija za upravljanje u katastrofama i pružatelja usluge vodoopskrbe četiriju zemalja – zajedničkim će snagama razviti priručnik najboljih praksi za suradnju jedinica za potragu i spašavanje u gradovima i mobilno pročišćavanje vode u slučajevima katastrofa, te poboljšati prethodno razvijene aplikacije upravljanja operacijama i GIS aplikacije koje se temelje na kartama rizika[3].

Metode

Ključne etape projekta:

1. Prvi sastanak u Bruxellesu, 28. siječnja 2016.
2. Sastanak i radionica zaključeni su u Budimpešti, 9. ožujka 2016.
3. Nastavak kreativne faze međunarodnog projekta nadzora poplava u gradu Senandriji, 29. i 30. lipnja 2016.
4. Vježba, međunarodna praksa u južnoj Mađarskoj u gradu Nyiregyhaza, 15. rujna 2016. [4]

Radionice tijekom projekta:

1. Temelj suradnje modula potrage i spašavanja u gradovima u teškim uvjetima (USAR) i modula za pročišćavanje voda (WP) Europske unije za civilnu

2. radionica – Predstavljanje kapaciteta modula WP i USAR

Radne skupine provele su SWOT analizu modula i kapaciteta partnera sudionika na temelju svojih stajališta. Definirale su izazove zajedničke molbe modula WP, HCP i USAR, posebice vanjske parametre radnih jedinica za podršku (npr. prijevoz, zbijanje i mogućnosti standardizacije).

- zaštitu u hitnim slučajevima, Budimpešta, 7. i 8. ožujka 2016.
2. Predstavljanje kapaciteta modula WP i USAR, 29. i 30. lipnja 2016., Senandrija.
3. Usklađivanje modula WP i USAR uz podršku zemlje domaćina, kolovoz 2016., Beograd, Srbija.

Ishodi - novi elementi civilne zaštite

Što se tiče budućnosti, uslijed pogoršavanja katastrofa zbog utjecaja klimatskih promjena, vodoopskrba stanovništva (koje je evakuirano ili koje nema dostupnu vodu za piće u svojim domovima) bit će sve važnija u ovoj regiji, kao što se već sada događa u opsežnim hitnim slučajevima diljem svijeta. Posebna značajka

poplava i katastrofa povezanih s vodom jest da su stanovništvo i infrastruktura – pogotovo sustav vodoopskrbe – pogođeni u isto vrijeme.

Zbog manjka operativne mreže vode za piće, jedinice za potragu i spašavanje raspoređene na određenom području također se moraju pobrinuti za vlastitu vodu za piće, što povećava troškove logistike, veličinu jedinice i nepotrebno stavlja dodatan teret na njih.

Jedinice za pročišćavanje vode – posebno one nevladinog karaktera – suočene su s ozbiljnim izazovima tijekom raspoređivanja zbog nedostatke upoznatosti s područjem i poteškoća povezivanja s lokalnim centrima za upravljanje katastrofama. Općenito se prvo raspoređuju

Projekt EUWA treba ispuniti dvojak cilj: složenu terensku vježbu pročišćavanja urbanih voda i spašavanja od poplave na rijeci Tisi u okviru Mehanizma Zajednice za civilnu zaštitu uz doprinos sudionika međunarodnih tijela za upravljanje u katastrofama, vodovodom i mađarskim Crvenim križem



Vođenje vježbe

Vježba simulira aktivaciju Mehanizma Zajednice za civilnu zaštitu, upozoravanje i mobilizaciju modula i jedinica za spašavanje koje su ponudile zemlje sudionice (PS) te njihovo raspoređivanje i aktivnosti u zahvaćenom području. Testirani su postupci organizacija sudionica (upozoravanje, mobilizacija, putovanje, prelaženje preko granica, HNS, upravljanje i nadzor, demobilizacija), razvijena GIS aplikacija i njezini alati za analizu te su upotrijebljeni drugi sustavi za komunikaciju i testirani postojeći uvjeti sustava za upozoravanje i mobilizaciju.

Ustrajno raditi na boljoj pripravnosti

Ovaj članak pruža mnogo više od pregleda aktivnosti projekta. Predstavlja dodanu vrijednost projekta u vidu umrežavanja, dijeljenja iskustava i međusobnog učenja. Ističe vrijednosti našeg partnerstva i naglašava zajednički trud i cilj pružanja sigurne budućnosti svim zemljama sudionicama, smatra Arabela Vaharić, voditeljica Samostalne službe za međunarodne odnose Državne uprave za zaštitu i spašavanje RH.

„Iznimno mi je drago da je naša organizacija mogla sudjelovati kao jedan od partnera projekta EUWA 2016. Poplave su vrlo česta pojava i naša je dužnost ustrajno raditi na boljoj pripravnosti. EUWA 2016. izvrsna je mogućnost da radimo s bliskim zemljama na boljoj pripravnosti s pozitivnim ishodima za sve partnere. Ideja bliske suradnje raznih vrsta organizacija (mađarskih – stranih; državnih – nedržavnih; profesionalnih – volonterskih; javnih službi – službi za hitne situacije i situacije koji nisu hitne; jedinica – modula) vodi ka scenariju za vježbu koji je osmišljen s različitim stajališta i koji je rezultirao dodanom vrijednošću za partnere koji su sudjelovali. Različite vrste modula pružaju mogućnost bliske suradnje, u što se po prvi put možemo uvjeriti – USAR + WP + HCP. Ovaj projekt vodi ka boljoj pripravnosti za slučajeve katastrofe, boljim vještinama sudionika, razmjeni informacija i timskih postupaka, procjeni državnih i međunarodnih postupaka, kaže Marián Dritomský, voditelj Odjela za upravljanje vatrogasnom službom Ministarstva unutarnjih poslova Slovačke Republike.

moduli USAR i potom moduli WP, ali su u mnogim slučajevima moduli WP isključivo odgovorni za opskrbu vodom za piće lokalnog stanovništva, dok timovi modula USAR ostaju ovisni o vodi za piće koja im se ondje dostavlja. Na taj način moduli WP troše kapacitete, dok moduli USAR troše resurse na nepotrebne logističke radove i troškove.

Mnogobrojni su prethodni slučajevi u kojima su moduli USAR i WP usporedno raspoređeni (Haiti, 2010., Japan, 2011., Filipini, 2013., Srbija te Bosna i Hercegovina, 2014.), ali nijedan od slučajeva nije uključivao zajedničko raspoređivanje dva modula. Mađarske jedinice modula WP raspoređene su u Šri Lanki (2005.), na Filipinima (2013.), u Srbiji te Bosni i Hercegovini (2014.), iako ne u suradnji s modulom USAR ili drugim modulima, te su pružale vodu za piće samo lokalnom stanovništvu, u nemogućnosti da ostvare pouzdanu suradnju s modulima USAR koji su u isto vrijeme bili raspoređeni na istom mjestu. Glavni ciljevi projekta Pomoć za urbane vode Europske unije su:

1. Poboljšati pripravnost civilne zaštite i odgovor na katastrofe povezane s poplavama,
2. Osmisliti okvir za suradnju sektora vodoopskrbe, odvodnje i higijene te civilne zaštite u hitnim slučajevima koji je praktičan i primjenjiv na transnacionalnim i međunarodnim razinama,
3. Testirati aktivaciju Mehanizma Zajednice za civilnu zaštitu i njegove alate prema scenariju katastrofe u vidu velike poplave na rijeci Tisi,
4. Testirati primjenu potpore zemlje domaćina u slučaju vježbe scenarija katastrofe,
5. Promicati uporabu procjene rizika utemeljene na GIS-u u fazama planiranja i intervencije u slučaju katastrofe,
6. Poboljšati učinkovitost profesionalnog i volonterskog tima za spašavanje i module pročišćavanja vode u intervencijama pružanja pomoći civilne zaštite[5].

Zaključak

Zamišljeno je da projekt provedu partneri iz raznih zemalja s različitim operativnim podlogama. Tijekom projekta predviđeni su partneri sudjelovali i proveli izvedene zadatke. Nisu spomenuta nova očekivanja niti su se pojavili novi izazovi. Prema trenutnoj situaciji, planirani su zadaci pro-

3. radionica – Usklađivanje modula WP i USAR uz podršku zemlje domaćina

Radne skupine su – na temelju svojih stajališta – ujedinile popise provjere modula koji prethode raspoređivanju i prilagodile ih Smjernicama INSARAG-a te uporabi smjernica Podrške zemlje domaćina (HNS). Popis provjere sadržavao je podatke potrebne za primjenu modula WP, poput lociranja izvora sirove vode i mjerenja kvalitete sirove vode, broja zahvaćenoga stanovništva, mogućih mjesta za smještanje, karakteristika lokalne infrastrukture i informacija o tome kako se s njima povezati, mogućnostima opskrbe gorivom itd.

Tijekom izvođenja vježbe, provest će se raspoređivanje modula pročišćavanja urbanih voda (WP), crpljenja crpkama visokog kapaciteta (HCP) te potrage i spašavanja u gradovima u teškim uvjetima (USAR). Stoga će se aktivirati organizacije za spašavanje HUNOR s namjerom da potpomognu rad podrške zemlje domaćina. Dodatni je cilj projekta razviti priručnik na temu pročišćavanja urbanih voda i vodoopskrbe u hitnim slučajevima za intervencije na razini Europske unije koji bi trebao biti koristan u zahvaćenim područjima

Okvir za evaluaciju

Odabrali smo skupinu neovisnih i vještih stručnjaka za provedbu evaluacije tijekom vježbe. Metoda evaluacije dogovorena je prije vježbe i članovi tima za evaluaciju obučeni su za ove metode. Svaki je partner projekta imenovao jednog stručnjaka u timu za evaluaciju. Tim za evaluaciju nadgledao je provedbu vježbe i nakon vježbe iznio sudionicima osvrt na licu mjesta (hot-wash) pa će sastaviti zajedničko izvješće i predstaviti ga na završnom sastanku projekta. Ovo će se izvješće distribuirati zemljama partnerima.



vedeni. Partneri su upućeni u svoje uloge i uspješno su proveli vježbu. Partneri su dobili priliku upoznati svakog partnera i njegove kapacitete.

Partneri su stekli uvid u način rada i radne metode drugih partnera. Razvoj scenarija terenske vježbe koja će se održati u travnju 2017. godine u tijeku je, te će sadržavati zahtjeve različitih partnera i modula kako bi im se omogućila najbolja mogućnost za vježbu. Trenutačne situacije ispunjavaju uvjete planova[6].

Ustanovljeni će se moduli (timovi s opremom) primijeniti u skladu sa smjernicama o modulima civilne zaštite i temeljiti na najboljim praksama i naučenim lekcijama. Djelovat će u skladu s operativnim postupcima koji su utvrđeni u skladu sa Smjernicama Europske unije za standardne operativne postupke i uz pomoć protokola podrške zemlje domaćina koji su utvrđeni u skladu sa Smjernicama Europske unije za podršku zemlje domaćina.

Kako bi moduli bili provedivi, bit će uključeno specijalizirano osoblje relevantnog profila kojem će biti omogućena posebna obuka. Regionalna terenska vježba koja će se organizirati u okviru programa

Jackovics Péter

Pukovnik, voditelj Odjela za reakcije u hitnim slučajevima, savjetnik, voditelj projekta EUWA
Glavna državna uprava za upravljanje katastrofama, Mol
Student doktorskog studija znanosti o zaštiti pri Sveučilištu Óbuda
<http://orcid.org/0000-0002-1809-029X>
peter.jackovics@katved.gov.hu

Keresztesy Árpád

Načelnik tajništva, savjetnik, tehnički voditelj projekta EUWA
Glavna državna uprava za upravljanje katastrofama, Mol
arpad.keresztesy@katved.gov.hu

Reference

- [1] [http://www.euwa2016.org/single-post/2016/1/28/Hejij \(01/17/2017\)](http://www.euwa2016.org/single-post/2016/1/28/Hejij%20(01/17/2017))
- [2] [http://www.euwa2016.org/single-post/2016/07/12/The-creator-phase-of-the-international-flood-control-project-continued \(01/17/2017\)](http://www.euwa2016.org/single-post/2016/07/12/The-creator-phase-of-the-international-flood-control-project-continued%20(01/17/2017))
- [3] [http://www.euwa2016.org/single-post/2016/03/09/EUWA-Project-Meeting-and-Workshop-Concluded-in-Budapest \(01/17/2017\)](http://www.euwa2016.org/single-post/2016/03/09/EUWA-Project-Meeting-and-Workshop-Concluded-in-Budapest%20(01/17/2017))
- [4] [http://www.euwa2016.org/single-post/2016/09/15/International-practice-in-East-Hungary \(01/17/2017\)](http://www.euwa2016.org/single-post/2016/09/15/International-practice-in-East-Hungary%20(01/17/2017))
- [5] Dodjela bespovratnih sredstava – ECHO/SUB/2015/719073, Vježbe Mehanizma Zajednice za civilnu zaštitu – Poziv na podnošenje prijedloga 2015., 03612/2015
- [6] Izvješće u sredini razdoblja, EUWA 2016.

poslužiti će kao provjera kvalitete ustanovljenih modula i test njihove provedivosti i učinkovitosti u stvarnim životnim situacijama. Ishodi ovog projekta temeljit će se na planu za buduće akcije na području

upravljanja rizicima katastrofe u ciljanoj regiji, s naglaskom na suradnju upravljanja rizicima poplava i pročišćavanja vode te aspekata s uvidom više korisnika, koji će se proizvesti u okviru ovog projekta. ■



spica

- 25 godina iskustva
- vlastiti razvoj hardwarea i softwarea
- evidencija radnog vremena i kontrola kretanja
- 3000 instalacija i 600.000 osoba koje svakodnevno koriste naše sustave

spica.hr